

מעלת ההתבודדות ומעלת ההתגלות

ומשה היה רועה גוי', הוא בחר להיות רועה צאן כדי שיוכל להתבודד.

וההתבודדות יש בה המעלה הגדולה ביותר שהיא בית יד לשכל, ושם נתגלה לו האור האלקי.

משראה משה את האור האלקי, אמר: "אסורה נא ואראה את המראה הגדול הזה", מפרש רש"י — אסורה מכאן להתקרב לשם.

ב"אסורה מכאן להתקרב לשם" תלויה כל האנושיות, ובזה גלומה העבודה בכלל ועבודתו של מתבודד בפרט.

"אסורה מכאן להתקרב לשם" — המתבודד נמצא בעליה תמידית, הוא הולך ומתעלה יותר ויותר.

"אסורה מכאן להתקרב לשם" — בכל דרגא שהוא נמצא בה הוא שואף להגיע לדרגא גבוהה יותר, ורצונו זה מתבטא בשתי תנועות. בתנועה של "אסורה מכאן" ובתנועה של "להתקרב לשם".

"אסורה מכאן להתקרב לשם" - הנו ענין כללי, זאת אומרת, תוכן פנימי לא רק בענין פרטי, אלא תוכן פנימי של ענין כללי וזה הדרגא הגבוהה ביותר באנושיות בכלל ובעבודה בפרט.

"אסורה מכאן להתקרב לשם" - הוא ענין של שאיפה, השאיפה פותחת מקורות חדשים לחיזוק הכוחות והחושים, עד שנעשה למעייין הנובע ונהר שאינו פוסק.

"אסורה מכאן להתקרב לשם" בהשכלה הוא ענין החריפות. כמו שאנו רואים במוחש, שאופן התעסקותו של החריף במושכלות הוא, שתמיד הוא מתעלה בסברות ההשכלה בחריפות הגדולה ביותר.

כל סברא המתעוררת בו, נדחית מיד על ידי סברא עמוקה יותר, וכך הוא עולה מעלה מעלה.

כל הסברות האלו הן השכלה אמיתית, אלו הן ברוקים מכוח המשכיל הנובע תמיד בהשכלות חריפות ועמוקות, הסברות השכליות הן תנועות הנפש השכלית, ועל ידי חוש החריפות מגיעים לשלימות ההשכלה.

ל. להגיע לדרגא של שלימות בהשכלה — יכול רק המתבודד. אדם כזה הפרוש מהעולם ומלואו ומשעבד כוחות וחושי נפשו להשכלה — מגיע לשלימות הנעלה ביותר של השכלה.

משה רבנו, כשהיה רועה צאן, עמד בדרגא הגבוהה ביותר של מתבודד, ומכיוון שראה את האור האלקי אמר "אסורה נא ואראה — אסורה מכאן להתקרב לשם" — שאיפתו של מתבודד.

והתשובה מלמעלה היתה: "של נעליך מעל רגליך" — עבודת המתבודד דרגתה גבוהה,

ברם, ישנה מדריגת עבודה נעלית וגבוהה יותר מאשר מדריגת העבודה של מתיידד, ובדרגא גבוהה ונעלית זו ישנו גם כן התוכן הפנימי של "אסורה מכאן להתקרב לשם".

אלא, כדי להגיע ל"אסורה מכאן להתקרב לשם" של מדריגה נעלית זו, חייב להיות מקודם "של נעליך מעל רגליך ההכנה ל"אסורה מכאן להתקרב לשם" בבחינה נעלית זו, כרוכה בעבודה של יכולת ההינתקות ממה שהשכל מבין, ושעבוד עצמי למה שגבוה ונעלה יותר מהשכל. בפרשת "ומשה היה רועה" רואים סדר עבודתו של משה, הגילוי מלמעלה שהשי"ת מודיע למשה רבנו שהוא יתברך הנו אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב, שעד עכשיו היה סדר העבודה לפי התוכן הפנימי של התבודדות, ומעתה צריך להיות סדר עבודה חדש, עבודה של התגלות.

משה אינו רוצה להיפרד מעולם ההתבודדות ואינו רוצה לבוא במגע עם עולם ההתגלות. מתחיל "מיקוח" על כך, עד שהקב"ה מגלה לו כי "זה שמי לעולם וזה זכרי לדר דר" כלומר, הקב"ה גילה למשה רבנו את סוד הביירוים, שהוא הוא הנו הכוונה העליונה של בריאת העולם והביירוים הם רק בעבודה של התגלות.

בהתגלותו של משה רבנו זכינו למתן תורה, שעל ידי תורה ומצוות מבררים ומזככים את העולם. ובהתגלותו של מורנו הבעש"ט זכינו לגילוי פנימיות התורה.

כלומר, על ידי לימוד התורה וקיום המצוות מכשירים את העולם שיהיה כלי לאלקות, ועל ידי פנימיות התורה, לימוד החסידות וההתעסקות בחסידות, ממשיכים גילוי אלקות בעולם.

תורת מורנו הבעש"ט כלולה משתי המעלות, מעלת ההתבודדות ומעלת ההתגלות, כלומר, תורת הבעש"ט היא בית יד לגילוי האור העצמי של התגלות, שגילוי זה יבוא בתפיסה בכלי ההשגה.

(לקו"ד ח"א ע' 193 (לה"ק))

דעם רבינו'ס קינדער

חסוף ואכול חסוף ושתי

יב. וענין זה נוגע בעבודה בפועל: כיון שנמצאים לעת-עתה בזמן הגלות, במעמד ומצב של חושך כפול ומכופל — לא תמיד יכולים להסתמך על חשבון ואומדן גודל ערך הענינים, להשוות ולשקול איזה ענין יביא תועלת גדולה ואיזה ענין יביא תועלת קטנה (לפי ערך), ולקבוע על סמך זה איזה ענין לעשות קודם ואיזה ענין לעשות אחר-כך, איזה ענין כדאי לעשות ואיזה ענין אינו כדאי, וכיו"ב; צריך איפוא לעסוק בכל ענין הבא לידו, ולא לעשות חשבון שכדאי לוותר בדבר קל בשביל תועלת בדבר חמור, שהרי יתכן שדבר זה שנראה לו כמצוה "קלה שבקלות" הוא באמת — מצד כו"כ ענינים — כמצוה "חמורה שבחמורות".

וכפי שכותב כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע בא' ממכתביו (שנדפס בהמבוא לקונטרס ומעין): "לפי שעתה הוא זמן הביירוים היותר אחרונים דעקבות משיחא . . . לא יש עתה סדר והדרגה באופני הביירוים והתיקונים . . . ולכן . . . אין אנו יכולים וגם אין רשאים . . . לברר מה שקרוב או רחוק ע"פ שכלנו . . . כי אם מה שאנו מוצאים שצריך תיקון צריכים אנחנו להשתדל בכחות עצומות כו".

(משיחת כ"ף מנחם-אב, ה'תש"א. תו"מ ח"ג ע' 252)

הוא הי' בן אדם

ר' האטשע פייגין הי' אדם. הוא סיפר כשהוא נסע לארץ ישראל בכדי להיות עם התלמידים שנסעו לשם, הרי ידוע שהגגות באירופה הם חדים (שפיציקע) משא"כ בא"י הם ישרים (פלאטישקע), ואמר הרי"פ שהוא הי' שוכב כתשע שעות על הגג וחושב חסידות! אצלו היו תשע שעות ככלום (ווי גארניט). הוא יכל להתקשר ולהיות מקושר לענין אחד, כי בטבע הוא הי' מקבל, גם מקבל מיהודי שני, וגם הי' מקבל מ"ענין".

* * *

פעם הרבי הרי"צ "האט אריינגאט" ("ביטש") את ר' האטשע באמרו לו: כשאתה לומד בחסידות אודות אהבה ווייסטו ניט וואס דו רעדסט ווייל מילא אן איש ההמון האט ער ליב אן עפל במילא פארשטייט ער וואס עס מיינט אהבה, וכן א רבי האט דאך אהבה צום אויבערשטן, אבער דו איז לא הא ולא הא. (כי אהבה ויראה להקב"ה אין לך, ואהבה בשרית לעניני עוה"ז ג"כ אין לך).

(כשאתה לומד בחסידות אודות אהבה אתה לא יודע על מה אתה מדבר, מילא איש ההמון הוא אוהב תפוח א"כ הוא מבין מה זה אהבה, וכן רבי יש לו אהבה להקב"ה אבל אתה, זה לא הא ולא הא).

התקשרות

הביטול של חסיד חב"ד הוא ביטול פנימי

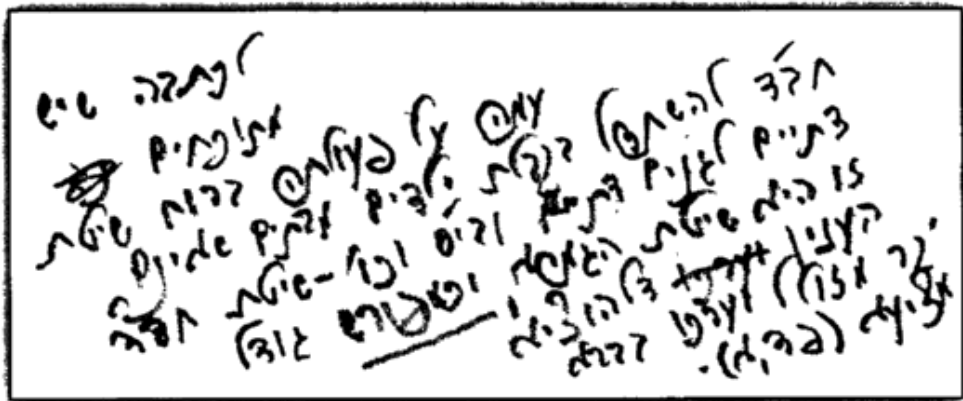
ה והנה, ככל הדברים האלה הוא גם החילוק בין חסידות חב"ד לחסידות פולין: השיטה בפולין הוא – "וצדיק באמונתו יחי", שאין צריכים השגה אלא רק אמונה, וכן ענין ההתקשרות להצדיק אינו ע"י השגה אלא בחג"ת, התרגשות והתפעלות, משא"כ בחב"ד תובעים פנימיות, וגם ענין ההתקשרות הוא על ידי לימוד תורת הנשיא בהשגה דוקא, שע"ז נעשה התקשרות בפנימיות.

וזהו גם הטעם החילוק בין חסידות חב"ד וחסידות פולין בענין נתינת שלום לרבו: באמונה – יש יותר אור, ובמילא גם הביטול שמצד אמונה הוא ביטול במציאות ואין צריכים זהירות כ"כ, ולכן בפולין – השיטה ד"צדיק באמונתו יחי" – נותנין שלום לרבו, משא"כ השגה – חב"ד – היא ישות ומציאות, ובזה זקוקים זהירות יתירה, ולפיכך נוהגים בחב"ד שאין נותנין שלום לרב. אבל מ"מ, דוקא הביטול שמצד ההשגה הוא יותר פנימי ויותר אמיתי.

דכאשר ההתקשרות היא רק ע"י אמונה וחג"ת שבנפש, הרי נמצא שההתקשרות אינה "מגיעה" ("עס טשעפעט ניט") להמוחן שלו, ולכן אין זו התקשרות פנימית, כי בפנימיותו (היינו בהשגתו) נשאר מציאות לעצמו; ודוקא ע"י הביטול שמצד השגה, עם היותו ביטול היש לבד, הרי זה ביטול פנימי ואמיתי, עד שבמשך הזמן מתבטל לגמרי, עד שאינו שום מציאות לעצמו, וכל מה שאומר – אומר הרבי ("אלץ וואָס ער זאָגט – זאָגט דער רבי"). כי מצד ההתקשרות שע"י השגה, הרי גם השגתו מסורה לרבו, ומונח אצלו כפי כוונת הרבי. (משיחת ש"פ ראה, מבה"ח אלול, ה'תשי"ג. תו"מ ח"ט ע' 147)

כתב יד קודש

לכתבה שיש מתוכחים עמה על פעולתה ברוח שיטת חב"ד להשתדל בקבלת ילדים מבתים שאינם דתיים לגנים דתיים ובי"ס וכו' - שיטת חב"ד זו היא שיטת הגמרא, וכמפורש גודל הענין דלהוציא יקר מזולל וערכו בבבא מציעא (פד, א).